стратегії відповідно до змін у зовнішньому середовищі. Таким чином, фінансова звітність є незамінним інструментом для управління підприємством, що дозволяє своєчасно виявляти фінансові ризики та визначати напрямки подальшого розвитку. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вдосконалення методів аналізу фінансових показників та інтеграцію цифрових технологій у процес обробки фінансової інформації

Список використаних джерел

1. Вдовенко І.С. Фінансові механізми забезпечення розвитку підприємств аграрного сектору економіки: особливості та недоліки. *Підприємництво та інновації*. 2020, №15. С. 88–92.
2. Дема Д.І. Модель організації діяльності спеціалізованих банків з позиції державних інтересів. *Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції.* 2019. С. 94-97.
3. Недільська Л. В. Моделювання рівня соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах невизначеності. *Збірник праць учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку»*. 2021. С. 50-54.
4. Косова Т.Д. Фінансова архітектоніка: потенціал розвитку для економіки, менеджменту, маркетингу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2020, № 15-16 С. 10-16.
5. Офіційні фінансові звіти підприємств України за 2021–2023 роки. Державна служба статистики України, 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua
6. FinAcademy. Показники фінансового аналізу: що дають, як порахувати, де знайти. URL:https://finacademy.net/ua/materials/article/pokazateli-finansovogo-analiza-predpriyatiya

Осьмірко А. С.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньої програми «Облік, аудит та оподаткування»;
науковий керівник:
Зоріна О. А.,
д.е.н, доцент,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Облік імпортних операцій є важливою складовою частиною бухгалтерського обліку на підприємствах, які здійснюють міжнародну торгівлю. Це дозволяє забезпечити точне відображення витрат, пов'язаних із закупівлею товарів або послуг за кордоном, а також гарантує правильне застосування валютних курсів, митних зборів та податкових зобов'язань. Правильний облік імпортних операцій сприяє ефективному управлінню фінансами підприємства та забезпеченню законності його діяльності на міжнародному рівні.

Однак, облік імпортних операцій супроводжується низкою проблем та труднощів, які в свою чергу впливають на ефективність ведення бухгалтерського обліку. Однією з таких головних проблем є визначення митної вартості товарів, що є базою для нарахування податків та зборів. Неправильне документальне підтвердження складових митної вартості може призвести до фінансових санкцій та юридичних наслідків. Коливання валютних курсів також створюють значні труднощі, оскільки імпортні операції зазвичай здійснюються в іноземній валюті. Різке зростання або падіння курсу може суттєво вплинути на собівартість товарів, що в свою чергу ускладнює планування та бюджетування підприємства. Сучасна геополітична ситуація в Україні також додає додатковий рівень невизначеності, оскільки військовий стан і супутні ризики впливають на логістику, строки постачання та умови проведення операцій. Усі ці фактори в сукупності створюють серйозні виклики для підприємств, що займаються імпортом, і вимагають високого рівня кваліфікації спеціалістів, а також використання сучасних інформаційних систем для автоматизації обліку та своєчасного реагування на зміни в законодавстві та ринкових умовах.

Відповідно до п. 5 НП(С)БО 9 «Запаси», необхідно мати достовірну інформацію про вартість товару. У випадку, коли товар ще не пройшов митне оформлення, його остаточна первісна вартість залишається невідомою та може змінюватися. Вона стає точно відомою лише після завершення митного оформлення. Через цю особливість деякі підприємства приймають рішення оприбутковувати імпортовані товари за датою митного оформлення. Проте такий підхід суперечить принципам НП(С)БО та рекомендаціям Міністерства

фінансів України, оскільки передача ризиків і вигод може відбуватися раніше – у момент перетину кордону [1].

Для вирішення цієї проблеми без порушення облікових стандартів доцільно використовувати спеціальний субрахунок 287 «Товари в дорозі». Його застосування дозволяє:

- на дату переходу ризиків і вигод – відобразити товар на субрахунку 287 «Товари в дорозі»;
- на дату митного оформлення – перенести товар на відповідний рахунок (281 «Товари на складі», 282 «Товари в торгівлі») та скоригувати його первісну вартість відповідно до митних платежів та інших витрат [2].

Субрахунок 287 «Товари в дорозі» не передбачений стандартним Планом рахунків, однак його можна ввести самостійно. Це можливо шляхом затвердження відповідних змін у робочому плані рахунків або через відповідний наказ про облікову політику підприємства. У разі застосування такого підходу важливо враховувати не лише момент переходу ризиків і вигод, а й необхідність коригування вартості товару після розмитнення [2].

Відображення курсових різниць є важливим елементом бухгалтерського обліку імпортних операцій, оскільки коливання валютного курсу впливає на фінансовий результат підприємства. Банківські комісії при купівлі валюти та здійсненні платежів обліковуються у складі витрат підприємства. Оприбуткування товару до його митного оформлення здійснюється через використання субрахунку «Товари в дорозі». Митні платежі, включаючи ПДВ, відображаються у складі зобов'язань підприємства до їх сплати. Сплачений ПДВ при імпорті враховується у податковому кредиті. Вибір варіанту обліку оприбуткування товару залежить від того, за яким принципом підприємство веде облік – за датою передачі ризиків чи за датою митного оформлення. Використання правил Інкотермс дозволяє підприємству точно визначити момент переходу ризиків та вигод від постачальника до покупця. У разі оприбуткування за Інкотермс товар відображається на субрахунку «Товари в дорозі». Облік ПДВ на підставі митної декларації дозволяє підприємству отримати податковий кредит та зменшити податкові витрати. Варіант оприбуткування за датою митного оформлення передбачає визнання заборгованості постачальнику без використання рахунку «Товари в дорозі». У випадку взаємозаліку заборгованостей відбувається списання зобов'язань підприємства без додаткових рухів грошових коштів.

У разі передоплати першою подією є перерахування коштів постачальнику-нерезиденту, а товар оприбутковується пізніше. У разі післяплати першою подією є оприбуткування товару, а оплата постачальнику здійснюється пізніше. Мито та «імпортний» ПДВ враховуються через рахунок 377 (розрахунки з іншими дебіторами). Сплата імпортного ПДВ дає право на податковий кредит, що відображається через рахунок 641.1. [3].

Первісна вартість товару складається з:

- митної вартості товару (сума, визначена на дату митного оформлення);
- мита;